

สรุปการวิจัยและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการรับรู้ของผู้ป่วย ระหว่างผู้ป่วยที่ได้รับข้อมูลตามปกติและผู้ป่วยที่ได้รับข้อมูลอย่างมีแบบแผน 2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการปรับตัวของผู้ป่วย ระหว่างผู้ป่วยที่ได้รับข้อมูลตามปกติและผู้ป่วยที่ได้รับข้อมูลอย่างมีแบบแผน กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยเบาหวานที่มีแผล ที่เข้ารับการรักษาที่ตึกศัลยกรรม โรงพยาบาลขอนแก่น อายุระหว่าง 30-60 ปี ไม่มีโรคแทรกซ้อนที่เป็นอุปสรรคต่อการรับรู้ มีสติสัมปชัญญะดี ไม่มีปัญหาทางการได้ยิน และอ่านหนังสือได้ ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มควบคุม และ กลุ่มทดลอง กลุ่มทดลองเป็นกลุ่มที่ได้รับการให้ข้อมูลอย่างมีแบบแผน

5.1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

1. แบบบันทึกข้อมูลส่วนตัวของผู้ป่วย
2. แบบสัมภาษณ์การรับรู้ของผู้ป่วยเบาหวานที่มีแผล ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยผ่านการเสนอแนะและแก้ไขจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .72
3. เกณฑ์ประเมินการปรับตัวของผู้ป่วยเบาหวานที่มีแผล ผู้วิจัยได้นำเกณฑ์ประเมินการปรับตัวของผู้ป่วยเบาหวานสร้างโดย เพลินตา ศิริปการ (2532) มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .96 มาดัดแปลงให้เหมาะสมกับผู้ป่วยเบาหวานที่มีแผล โดยผ่านการเสนอแนะและแก้ไขจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน มีค่าความเชื่อมั่น .79
4. แผนการให้ข้อมูล ซึ่งประกอบด้วย ข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในโรงพยาบาลและเจ้าหน้าที่ในหอผู้ป่วย กฎระเบียบต่างๆในโรงพยาบาล และความรู้เกี่ยวกับโรคเบาหวาน โดยมีเอกสารประกอบการสอน คือ แผ่นพับ และ คู่มือการปฏิบัติตัวสำหรับผู้ป่วยโรคเบาหวาน ซึ่งแจกให้ผู้ป่วยด้วย

5.1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ดำเนินการเก็บข้อมูลในกลุ่มควบคุมก่อนแล้วจึงเก็บข้อมูลในกลุ่มทดลอง โดยจะมีการประเมินความพร้อมทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจของผู้ป่วยก่อน

กลุ่มทดลอง จะได้รับการบันทึกข้อมูลส่วนตัว แล้วทำการทดสอบก่อนการทดลอง (Pretest) แล้ว จัดให้ได้รับข้อมูลเป็นรายบุคคล โดยผู้วิจัยแจกแผ่นพับ และ คู่มือการปฏิบัติตัวสำหรับผู้ป่วยโรคเบาหวาน เพื่อให้ดูประกอบการบรรยาย ดำเนินการให้ข้อมูลอย่างมีแบบแผนแก่ผู้ป่วยโดย แบ่งการให้ข้อมูลเป็น 3 ครั้ง ครั้งละประมาณ 30 นาที ครั้งที่ 1 ให้ข้อมูลในวันแรกที่ผู้ป่วยเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล จะให้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและเจ้าหน้าที่ภายในหอผู้ป่วย กฎระเบียบต่างๆของโรงพยาบาล ระเบียบการรักษายาตามกิจวัตรประจำวัน และค่าใช้จ่ายในการรักษายาพยาบาล ใช้เวลาประมาณ 20 นาที และ 10 นาทีหลัง เปิดโอกาสให้ผู้ป่วยซักถามข้อมูลและปัญหาข้อข้องใจต่างๆ หลังจากนั้นผู้วิจัยแนะนำให้ผู้ป่วยอ่านแผ่นพับและคู่มือ เพื่อเป็นการทบทวนและเตรียมความพร้อมในการให้ข้อมูลในครั้งต่อไป ครั้งที่ 2 ให้ข้อมูลเมื่อผู้ป่วยเข้ารับการรักษายาพยาบาลในวันที่ 2 ผู้วิจัยให้ข้อมูลในเรื่องความรู้เกี่ยวกับโรคเบาหวาน ซึ่งได้แก่ โรคเบาหวานคืออะไร สาเหตุของโรคอาการของโรคภาวะแทรกซ้อน อันตรายของโรคเบาหวาน และการปฏิบัติตนเพื่อควบคุมโรค ใช้เวลาประมาณ 25 นาที และ 5 นาทีหลัง เปิดโอกาสให้ผู้ป่วยซักถามข้อข้องใจต่างๆ หลังจากนั้นผู้วิจัยแนะนำให้ผู้ป่วยอ่านคู่มือการปฏิบัติตัวสำหรับผู้ป่วยโรคเบาหวาน เพื่อเป็นการทบทวน ครั้งที่ 3 ให้ข้อมูลเมื่อผู้ป่วยเข้ารับการรักษายาพยาบาลในวันที่ 3 ผู้วิจัยสรุปสิ่งที่ได้ให้ข้อมูลไปแล้วในครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 และให้ข้อมูลซ้ำในจุดสำคัญที่จะนำไปสู่การปฏิบัติได้แก่ อาการของโรคเบาหวาน ภาวะแทรกซ้อน อันตรายของโรคเบาหวาน และการปฏิบัติตนเพื่อควบคุมโรคเบาหวาน ผู้วิจัยสรุปจุดสำคัญอีกครั้ง ใช้เวลาประมาณ 25 นาที และ 5 นาทีหลัง เปิดโอกาสให้ผู้ซักถามข้อข้องใจ เมื่อสิ้นสุดการให้ข้อมูลครั้งที่ 3 แล้ว ผู้วิจัยทำการทดสอบหลังการทดลอง (Posttest) การรับรู้ของผู้ป่วยเบาหวานที่มีแผล และประเมินการปรับตัวของผู้ป่วยเบาหวานที่มีแผล โดยใช้เครื่องมือชุดเดิม

กลุ่มควบคุม เป็นกลุ่มที่ไม่ได้รับข้อมูลอย่างมีแบบแผน ทำการทดสอบก่อนการทดลอง โดยใช้แบบสัมภาษณ์การรับรู้ของผู้ป่วยเบาหวานที่มีแผล และเกณฑ์ประเมินการปรับตัวของผู้ป่วยเบาหวานที่มีแผล ในวันที่ 3 หลังจากการทดสอบก่อนการทดลองแล้ว จัดให้ผู้ป่วยได้รับการทดสอบหลังการทดลอง โดยใช้เครื่องมือชุดเดิม

5.1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากได้เก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยทำการทดสอบสมมติฐานของการวิจัยดังนี้

1. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนการรับรู้และการปรับตัว ระหว่างก่อนและหลังการให้ข้อมูลในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยการทดสอบเครื่องหมาย (The Sign Test) การรับรู้และการปรับตัว ระหว่างก่อนและหลังการได้รับข้อมูลทั้งในกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง

2. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนการรับรู้และการปรับตัว หลังการให้ข้อมูลระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยการทดสอบมัธยฐาน (The Median Test)

5.1.5 ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. ผู้ป่วยที่ได้รับข้อมูลอย่างมีแบบแผน มีการรับรู้ดีกว่าผู้ป่วยที่ได้รับข้อมูลตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผู้ป่วยที่ได้รับข้อมูลอย่างมีแบบแผน มีการปรับตัวดีกว่าผู้ป่วยที่ได้รับข้อมูลตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.2 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะด้านการนำไปใช้

ผลงานวิจัยครั้งนี้ สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการให้ข้อมูลในหอผู้ป่วยได้ สิ่งที่สามารถทำได้เลย คือ การแจกแผ่นพับและคู่มือแก่ผู้ป่วยในวันแรกที่ผู้ป่วยเข้ามาอนโรงพยาบาลในการสอนสุขศึกษาเป็นรายบุคคลแก่ผู้ป่วย ตามปกติจะมีการแนะนำผู้ป่วยอยู่แล้วในช่วงที่พยาบาลตรวจเยี่ยมอาการผู้ป่วยในช่วงบ่ายของทุกวัน กระบวนการให้ข้อมูลในการวิจัยนี้สามารถนำเข้ามาในขั้นตอนนี้ได้ มีข้อจำกัดอยู่ที่การผลัดเปลี่ยนเวรของพยาบาล ทำให้พยาบาลคนหนึ่งไม่สามารถให้ข้อมูลได้ครบทั้ง 3 ครั้ง แนวทางแก้ไขคือ การส่งเวรและการส่งต่อการให้ข้อมูลครั้งต่อไปแก่พยาบาลที่อยู่เวรถัดไป

ขั้นตอนในการนำผลงานวิจัยนี้ไปใช้ คือ

1. ประชุมลงความเห็นในการนำกระบวนการให้ข้อมูลนี้ไปใช้ในหน่วยงาน
2. จัดอบรมวิธีการใช้กระบวนการให้ข้อมูลนี้
3. สนับสนุนเกี่ยวกับต้นแบบแผ่นพับและคู่มือสำหรับแจกให้ผู้ป่วย รวมทั้งแบบแผนการให้ข้อมูลตามการวิจัยนี้
4. ดำเนินการให้ข้อมูลอย่างมีแบบแผนในชั้นทดลอง
5. ประชุมประเมินผลชั้นทดลอง
6. ดำเนินการให้ข้อมูลอย่างมีแบบแผนต่อไป

ข้อเสนอแนะด้านการวิจัย

1. ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการประเมินผลเฉพาะในแบบสัมภาษณ์การรับรู้และเกณฑ์ประเมินการปรับตัวเท่านั้น การวิจัยในครั้งต่อไปควรจะเพิ่มการประเมินผลการวิจัยส่วนอื่นๆ ด้วย เช่น ภาวะของโรคดีขึ้น ระดับน้ำตาลในเลือดคงที่ดีขึ้น การควบคุมอาหารของผู้ป่วยดีขึ้น เป็นต้น
2. การวิจัยครั้งนี้ได้ติดตามผลในระยะยาว เมื่อผู้ป่วยกลับไปอยู่บ้าน ดังนั้นผู้วิจัยขอเสนอแนะการวิจัยที่จะศึกษาผลของการให้ข้อมูลอย่างมีแบบแผนต่อการรับรู้และการปรับตัวในระยะยาวของผู้ป่วยเบาหวานที่มีผล
3. ควรมีการศึกษาผลของการให้ข้อมูลอย่างมีแบบแผนในผู้ป่วยโรคเรื้อรังอื่นๆ เพื่อประโยชน์ในการนำผลการวิจัยมาใช้ต่อไป